

Styrdokument

Program för kommunens krisberedskap 2019– 2022, 2023

Dokumenttyp	Program
Diarienummer	KS/2019:701
Beslutad av	Kommunfullmäktige 2020-02-10, § 8
Reviderad av	Kommunfullmäktige 2023-09-18, §
Dokumentansvarig	Säkerhetssamordnare

Innehåll

1 Inledning	4
1.1 Syfte.....	4
1.2 Fastställande och uppföljning	4
2 Övergripande mål och inriktning.....	4
3 Styrning av arbetet med krisberedskap.....	5
3.1 Styrning utifrån roll	6
Styrning av arbetet	6
4 Övergripande Process för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	7
5 Geografiskt områdesansvar	8
6 Planering	9

1 Inledning

Enligt överenskommelse om kommuners krisberedskap 2019–2022 mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och Landsting (SKL) ska kommunen ta fram ett styrande dokument för sitt arbete med krisberedskap. Överenskommelsen utgår från Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH), Förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH) samt Kommunallag (2017:725).

1.1 Syfte

Programmet syftar till att skapa en strategisk inriktning för arbetet med krisberedskap genom att ange:

- kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden
- övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund
- kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys
- kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar
- vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.

1.2 Fastställande och uppföljning

Kommunfullmäktige beslutar om styrdokumentet i enlighet med kommunallagen som anger att fullmäktige ska besluta om mål och riktlinjer för verksamheten.

Programmet följs upp i samband med den årliga uppföljningen som redovisas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt till Länsstyrelsen Värmland. Uppföljningarna redovisas för Kommunstyrelsen. Kommunen ansvarar för att uppföljning och utvärdering genomförs.

2 Övergripande mål och inriktning

Sunne kommuns arbete med krisberedskap utgår från Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, förordning (2006:637) och överenskommelsen (SKL 18/03101, MSB 2018-09779) som reglerar kommunernas ersättning för de uppgifter de har enligt lagen.

Sunne kommuns krishantering bygger på ett samspel mellan kommunens verksamheter, bolag och övriga aktörer i samhället. Tre principer är vägledande för kommunens krishantering:

- Ansvarsprincipen. De som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden har det också under en krissituation. Det ingår även att initiera och bedriva samverkan.
- Likhetsprincipen. Under en kris ska organisation och lokalisering så långt som det är möjligt fungera på samma sätt som vid normala förhållanden.
- Närhetsprincipen. En kris hanteras där den inträffar, av de närmast berörda och ansvariga. Detta hindrar inte verksamheten från att söka hjälp för att hantera krisen.

Målen är att kommunens samhällsviktiga verksamheter, före en inträffad samhällsstörning eller kris, ska ha kontinuitetsplaner för att kunna bedriva verksamheten utan att drabbas av oacceptabla avbrott. Vidare är det av vikt att kommunen vidtar förebyggande åtgärder utifrån risk- och sårbarhetsanalysen för att minska att oönskade händelser inträffar och samtidigt öka kommunens förmåga.

Under en samhällsstörning eller kris ska kommunen ha rutiner och instruktioner som stöd i arbetet med att hantera störningen. Nyckelpersoner i den kommunala krisledningen ska vara utbildade och övade för detta.

Efter en samhällsstörning eller kris ska kommunen utreda och utvärdera den inträffade händelse och bygga vidare på erfarenheten i form av framtida workshops och andra utbildningar.

3 Styrning av arbetet med krisberedskap

Grunden för kommunens styrning av arbetet med krisberedskap bottnar i ansvarsprincipen som fastslår att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden ska ha det också under en krissituation samt likhetsprincipen som innebär att en verksamhet så långt det är möjligt bör fungera på liknande sätt som vid normala förhållanden.

Sunne kommuns ambition är att integrera det förebyggande krisberedskapsperspektivet, dvs. riskhanteringsperspektivet så långt som möjligt i ordinarie verksamhetsplanering och arbete. Det är kommunens säkerhetssamordnares roll att stödja verksamhetscheferna och enhetschefernas i detta.

Styrande inriktningar för kommunen och dess verksamheter:

- Medverkar i kommunens arbete inom krisberedskap.
- Ställer sina resurser till förfogande vid; en samhällsstörning, extraordinär händelse och ytterst vid höjd beredskap.

- Deltar i arbetet med att utveckla kontinuitetshantering inom kommunens samhällsviktiga verksamheter.
- Deltar i regional och lokal utbildnings- och övningsverksamhet
- Medverkar i utvärdering och är behjälplig med åtgärdsplaner utifrån inträffade händelser och övningar.
- Bedriva ett självständigt arbete med risk och sårbarhetsanalyser utifrån de behov som finns.

3.1 Styrning utifrån roll

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för verksamheten inom ramen för lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Säkerhetssamordnare samordnar krisberedskapsarbetet inom Sunne kommun och är placerad under Räddningstjänsten. Respektive verksamhetsansvarig ansvarar för att verksamheten, så långt som möjligt, även kan bedrivas under en samhällsstörning.

Krisledningsnämnden har under en pågående samhällsstörning möjlighet att ta över ordinarie nämnders och styrelser arbete, i syfte att effektivisera beslutsprocessen. Regler för detta framgår dels av lagen om extraordinära händelser, samt av krisledningsnämndens reglemente som fastställs av kommunfullmäktige.

Tabellen nedan tydliggör vilken instans som beslutar om vilka dokument.

Styrning av arbetet

Ansvarig	Dokument	Fastställs
Kommunfullmäktige	Program för krisberedskap	31 december första året på mandatperioden
Kommunchef	Risk-sårbarhetsanalys	31 oktober första året på mandatperioden
Kommunfullmäktige	Krisledningsnämndens reglemente	31 december första året på mandatperioden
Kommunchef	Kommunens krisledningsplan	31 december första året på mandatperioden
Kommunchef	Utbildnings- och övningsplan	31 december första året på mandatperioden

4 Övergripande Process för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

Utifrån uppgifter i överenskommelse om kommunernas krisberedskap ska kommunen göra följande:

- Kommunen ska bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys (RSA)
- Kommunen ska använda underlaget från RSA i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.
- Kommunen ska efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, utifrån både verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med RSA.

Arbetet med risk och sårbarhetsanalysen kan samordnas och integreras med det riskanalysarbete som sker enligt till exempel säkerhetskyddslagen och lagen om skydd mot olyckor.

Risk och sårbarhetsanalys ska ligga till grund för det övriga arbetet med krisberedskapen. Det är utifrån detta en arbetsprocess tas gällande övnings och utbildningsplan, samt vilka sårbarheter och brister i kommunens krisberedskap som ska prioriteras.

Processarbetet med risk- och sårbarhetsanalyser ska utgöra planeringsunderlag i kommunens förvaltningar och belysa de förbättringar som behövs för att bättre kunna stå emot extraordinära händelser och samhällsstörningar i kommunens samhällsviktiga verksamheter. Dessa förbättringar ska i sin tur skapa förutsättningar för kommunens förmåga att verka under höjd beredskap, som en del av totalförsvaret.

Vidare fungerar processarbetet med risk och sårbarhetsanalyser som ett beslutsstöd för beslutsfattare och verksamhetsansvariga.

Särskilda satsningar kommer ske inom delar av kommunen som bedriver samhällsviktig verksamhet där det i risk- och sårbarhetsanalysen åtgärdsplan från 2019 kan påvisas att det finns behov av ytterligare satsningar på riskreducering, identifierande av kritiska beroenden och kontinuitetsplanering.

Säkerhetssamordnaren har här en stödande och samordnande roll inom kommunen för att detta behov ska uppnås. Under mandatperioden är det således av vikt att verksamheterna integreras mer i arbetet med detta. Åtgärdsplanen bör revideras årligen, och fastställas av kommunchef, detta för att på bästa sett se kommunens utveckling inom området krisberedskap.

Följande aktiviteter i RSA processen har planerats.

- 2023: Sammanställa RSA, förankra RSA, ta fram åtgärdsplan RSA.
- Revidera åtgärdsplanen årligen.
- Planera och utvärdera årligen.
- 2023: Fortsätta arbetet med att identifiera samhällsviktiga verksamheter.
- 2023: Implementera kontinuitetshantering inom kommunens samhällsviktiga verksamheter. Revidera och uppdatera kritiska beroenden.
- 2023: Genomföra åtgärder utifrån Risk och sårbarhetsanalysen 2023 - 2026.
- 2023: Sammanställa RSA

5 Geografiskt områdesansvar

Målet här är att kommunen ska ha förmåga att hantera det geografiska områdesansvaret före, under och efter en kris, samhällsstörningar, krig eller krigsliknande tillstånd.

Uppgifter i överenskommelsen om kommunernas krisberedskap

- Kommunen ska ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning avförberedelser inför extraordinära händelser.
- Kommunen ska under en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktning och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder.
- Kommunen ska ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse.
- Kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.
- Kommunens förberedelser inför extraordinära händelser ska ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området. En förutsättning för att samverkan ska ske är att de externa aktörerna vill och kan samverka med kommunen.
- Berörda kommuner ska säkerställa att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls.

Kommunens prioriterade utvecklingsområde är att området krisberedskap ska lyftas i redan existerande forum där kommunen träffar olika grupper av aktörer, främst mot samhällsviktiga verksamheter. När det gäller VMA behöver kommunen utreda behovet av att installera nya ljudsändare för att nå allmänheten. VMA kan även skickas via SMS, röstmeddelande till fasta telefoner samt som notiser i 112 appen, här finns ett behov av att utveckla spridandet av informationen om 112 appen till allmänheten i stort.

En övergripande samverkan bör ses över med kommunens större aktörer när det gäller nödvattenplanering. Informationsspridning kring vad kommunen i sin nödvattenplan klarar att leverera och till vilka. Här är det viktigt att fastställa en prioriteringsplan.

Sunne kommun har för avsikt att under mandatperioden stärka kommunens förmåga för samverkan och ledning i enlighet med nationell och regional inriktning utifrån kommunens geografiska områdesansvar. Kommunen kommer under mandatperioden även att utveckla formerna för inriktnings och samordningskontakt, samt stärka kommunens förmåga att stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion.

I *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid extraordinära händelser* finns beskrivet hur organisationer i krishanteringssystemet behöver ha en inriktning och samordningskontakt, ISK. ISK är vägen in i kommunen under dygnets alla timmar och utgör grundberedskapen i kommunens krishantering.

Räddningschef i beredskap, RCB, är idag tillika kommunen ISK. RCB har mandat att initiera samverkan dygnet runt, kalla in krisledningsstaben samt genomföra initiala åtgärder för att minska konsekvenserna vid en händelse. Sunne kommun delar denna funktion med Räddningstjänsten i Torsby.

6 Planering

Med utgångspunkt i den kommunens risk och sårbarhetsanalys är det några områden som är främst prioriterade:

- Utveckla kontinuitetshantering inom kommunens samhällsviktiga verksamheter
- Utreda behov av reservkraft kopplat mot äldreomsorg och produktionskök
- Uppdatera befintlig Nödvattenplan och göra ett mindre test
- Fortsätta arbetet med att utveckla stabsmetodiken
- Utveckla kontakt med kommunens fjärrvärmeleverantörer gällande behov av reservkraft
- Ta fram en övning- och utbildningsplan
- Ta fram en plan för hantering av extraordinära händelser

Se genomförandeplan nedan.

Planeringsområde	Ansvarig	Tidsperiod
Kontinuitetsplanering	Säkerhetssamordnare och verksamheter	2023-2026
Reservkraft mot äldreomsorg/produktionskök	Säkerhetssamordnare och verksamheter	2023-2026
Nödvattenplan	VA/Säkerhetssamordnare	2023-2024
Utveckla stabsmetodik	Säkerhetssamordnare	2023-2026
Reservkraft Fjärrvärme	Säkerhetssamordnare	2023-2024
Övning och utbildningsplan	Säkerhetssamordnare	2023
Plan för hantering av extraordinära händelser	Säkerhetssamordnare	2023